

Utdanningspolitisk plattform

STOR UTDANNING

Innhold

Innledning	2
Arbeidslivsrelevans	3
Praksis i studiene	3
Relevante eksamensformer	4
Akkreditering	6
Et åpent universitet	7
Nyskapende utdanningsløsninger og læring hele livet	8
Internasjonalisering	9
Y-veien	10
Kvalitet i studiene	11
Studentmedvirkning i kvalitetsarbeid	11
Pedagogisk kompetanse hos faglig ansatte	12
Forskning kan ikke gå på bekostning av formidling	13

Innledning

Utdanning er et gode som alle i samfunnet skal ha tilgang til. Dagens samfunn stiller større og større krav til kompetanse og kunnskap for å møte stadig mer komplekse utfordringer. Dette betyr igjen at samfunnets behov for folk som tar høyere utdanning vil stige i årene som kommer. Derfor må vi som utdanningsinstitusjon legge til rette for at alle studenter får den mest oppdaterte kunnskapen, de beste formidlerne og at vi som institusjon driver innovasjonen fremover.

Å være student er den viktigste rollen ved Universitetet i Stavanger, og studentene skal være aktive i den videre utviklingen av studieprogrammene. Studentene bør bli oppmuntret til å drive aktiv fagkritikk fra et tidlig stadium i studieprogrammet. Akademia har et ansvar for å dyrke faglig uenighet, dette bør Universitetet i Stavanger fortsette med sterkere, samtidig som man synliggjør faglige uenigheter for studenter på alle nivåer i utdanningen.

Et universitet skal være en dannende institusjon, og man må oppmuntre til en videre danning av studentene. En skal lære å tenke logisk og vitenskapelig og hvordan å reflektere. Å få en høyt faglig utdannet befolkning vil være positivt, og vil være med på å bidra til å løse mange samfunnsproblemer, som for eksempel klimakrisen, økonomiske forskjeller, falske nyheter og andre problemer som vil oppstå i tiden som kommer.

Arbeidslivsrelevans

Høyere utdanning er fremdeles for lite tilknyttet med arbeidslivet. Kompetansen er lite tilpasset arbeidsmarkedets behov, det mangler fokus på generiske ferdigheter og altfor få får praksisplass. Å styrke arbeidslivsrelevansen er et langsiktig arbeid som krever satsning og ressurser.

Praksis er viktig da det kan skape en relasjon for studentene til det arbeidslivet de skal inn i. Derfor ønsker vi at alle studier der man kan ha relevant skal ha praksis. Praksisen skal være studiepoenggivende, og det skal være et dokumenterbart faglig utbytte av det.

Eksamener skal måle studentene på hvordan de har klart å tilegne seg den kunnskapen emnet skal gi. Men måten eksamen har blitt praktisert på de siste årene gjenspeiler ikke hvilken type kunnskap bedriftene ønsker og ikke minst hvordan man løser utfordringer ute i arbeidslivet. Eksamensformen bør ta utgangspunkt i de verktøyene en bedrift bruker for å løse problemstillinger. Da må man også sørge for at studentene blir opplært i relevante verktøy som brukes aktivt av bransjene de skal inn i.

Praksis i studiene

Universitetet i Stavanger skal være fremoverlent, og sørge for at alle studier som tilbys skal ha arbeidslivsrelevans. Det sikres gjennom at institusjonen bruker den beste og mest oppdaterte forskningen for studentene i de ulike feltene. Det skal jobbes for praksis på alle studieprogrammene og utveksling skal tilbys for studenter som ønsker dette. Internasjonale studenter må også sikres praksisplass.

Praksis skal være studiepoenggivende, samtidig som det skal legges opp til et tett samarbeid mellom institusjonen og praksis som sikrer at studentene får et høyt læringsutbytte. Om nødvendig bør de ansatte hos bedriftene som får ansvaret med å følge opp studentene, få tilbud om kurs for å bli best mulig rustet til jobben.

Hvert program må ha tilpassede praksisemner. Noen fag vil ha obligatorisk praksis, mens for andre vil det være "opt in" eller "opt out".

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- UiS skal tilstrebe å tilby alle studier praksismuligheter. Studier der dette er mest hensiktsmessig skal prioriteres.
- Ekstra utgifter skal dekkes ved praksisen for å sikre lik rett til utdanning.
- Legge til rette for at internasjonale studenter får praksis på lik linje med norske studenter gjennom å sette av plasser i avtaler. Det skal etterstrebases at de får praksis i internasjonale eller engelsktalende bedrifter så språkproblemer blir på et minimum.
- UiS skal skape flere praksisplasser gjennom økt samarbeid med arbeidsgivere i offentlig, ideell og privat sektor. Studentene skal samtidig informeres om sine rettigheter i praksis og disse skal sikres.
- Det i større grad skal legges til rette for at bachelor- og masteroppgaver kan skrives i samarbeid med næringslivet. Det bør være arrangementer der studenter møter bedrifter.
- UiS skal knytte kontakt mellom studiet og arbeidslivet på varierte måter- tilpasset studentenes faglige kompetanse- gjennom hele studieperioden ved å ha praksis og bedriftspresentasjoner og bedriftsbesøk.

Relevante eksamensformer

Universitetet i Stavanger skal være nyskapende, dette gjelder også for hvilken form eksamen skal foregå i. Det bør være en kontinuerlig satsning på å utfordre den tradisjonelle skoleeksamen. Hvordan man velger å gjennomføre eksamenen skal fremdeles ligge hos emneansvarlig, men som institusjon bør man legge tydelige krav om at man må undersøke om eksamen kan gjennomføres på andre måter enn tradisjonell skoleeksamen. Man bør se til hvordan man løser problemstillinger ute i bedriftene, og ta utgangspunkt i dette når man planlegger.

Det at man legger opp til en eksamensperiode på slutten av semesteret kan i noen tilfeller virke mot sin hensikt. Det kan det være lurt å vurdere hvordan man fordeler eksamener utover semesteret. Ved Universitetet i Agder så har man på noen studieretninger valgt å kjøre en fordeling der man legger opp til et tettere løp gjennom semesteret, med at man har et og et fag med tett undervisning, før man avslutter med eksamen i det faget og går videre til et nytt fag.

18. Mai er en dato mange studenter forbinder med hjemreise etter besøk hos foresatte eller venner. Det er også dagen etter den store feiringen av nasjonen Norge. Studentparlamentet ved UiS mener derfor at det er dumt hvis en student er nødt til å bruke blant annet 17. Mai til å forberede seg til en eksamen som skal avholdes 18. Mai. Derfor ønsker vi at 18. Mai blir en dato det ikke er anledning til å avholde eksamen. Det er fordi mange studenter har vært borte fra Stavanger, og derfor trenger tid til å komme seg tilbake. Ved Universitetet i Bergen har man i flere år nå ikke hatt noen form for eksamen som vil involvere datoen 18. Mai, dette inkluderer også eksamener som går over flere dager. Det er noe som studentene har satt virkelig stor pris på, og vi kan derfor ikke forstå hvorfor ikke Universitetet i Stavanger ikke kan følge det eksempelet.

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- Man bør hele tiden utfordre de tradisjonelle eksamensformene.
- Emner der det ikke er nødvendig med tradisjonell skoleeksamen bør som utgangspunkt ikke bruke det som eksamensform, men heller velge andre former for å gjennomføre eksamen.
- Relevante hjelpemidler på eksamen bør ikke begrenses.
- Der man kan, bør man velge en eksamensform som ligger tett knyttet til hvordan aktuelle arbeidsoppgaver blir løst ute i bedriftene.
- Institusjonene må utvikle rutiner for kvalitetskontroll av eksamensoppgaver som sikrer at vanskelighetsgraden i liten grad varierer over tid og feil og lavkvalitets oppgaver oppdages.
- Prinsippet om å kunne dokumentere ens eksamensprestasjoner gjennom video vil styrke studentenes klagerettigheter.
- 18. Mai settes som en dato som ikke er tilgjengelig for eksamen.
- Man bør gå bort ifra den tradisjonelle eksamensperioden og fordele eksamener utover semesteret i tilfeller der dette kan øke læringsutbyttet.

Akkreditering

En stor styrke ved det norske utdanningssystemet er at det er tillitsbasert. Institusjonene har høy grad av frihet til å bestemme selv hvilke utdanninger de ønsker å tilby. Selvstendige institusjoner sikrer en sterkere faglig kvalitet i utdanningene. Det er derfor viktig at vi opprettholder universitetenes rett til selvakkreditering av studieprogram.

Kvalitet skal alltid være i sentrum av utdanningen. Opprettelse av nye studieprogram må baseres på samfunnets behov, institusjonens evne til å opprette og vedlikeholde nye og eksisterende studieprogram samt å føre effektivt tilsyn med studiekvaliteten. Politiske eller regionale interesser skal ikke bestemme hvilke utdanninger en institusjon får lov å opprette. Det faglige nivået på fagmiljøene og kvaliteten i studiene skal avgjøre hva en institusjon kan tilby i sin studieportefølje. Det skal alltid være kvalitet, ikke monopol, som ligger til grunn for hvilke studier en institusjon kan tilby. For å sikre stor grad av autonomi og kvalitet vil Studentorganisasjonen i Stavanger derfor oppheve gradsforskriften.

Universitetene bærer samtidig et stort ansvar for å føre tilsyn med utdanningens kvalitet. UiS sitt kvalitetssystem for utdanning skal sikre gode utdanningsprogram hvor studentenes, p.h d - kandidatens og de ansattes undervisning skal stå i sentrum. Institusjonen skal selv sørge for at dette kvalitetssystemet har høy kvalitet, men det er viktig å sikre gode rammer for internkontroll fra NOKUT. NOKUT skal fortsatt være et viktig kontrollorgan for kvalitet i utdanningen. Dette er særlig viktig da vi ønsker en høy grad av institusjonell selvstendighet.

Universitetene må akkreditere studier som er relevante for fremtidens arbeidsliv. Ifølge regjeringens perspektivmelding (2021) vil helsesektoren være særlig utsatt for etterspørsels problemer. Vi utdanner i dag for få leger i Norge. Over 3000 av de rundt 6500 norske medisinstudentene studerer i utlandet. Vi må utdanne flere leger i Norge, og UiS er et åpenbart sted å etablere en ny medisinstudium. Gjennom et tett samarbeid med Stavanger universitetssykehus, hvor flere ansatte allerede har Professor II stillinger ved UiB, og UiS er det faglige nivået allerede på plass. Målet bør på lengre sikt være å få en full medisinstudium ved UiS, men på kort sikt bør det være et mål å tilby de siste tre årene av medisinstudium. På den måten kan studentene ta med seg et internasjonalt perspektiv, samtidig som de får kompetanse om norsk helsetjenestene.

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- At kvalitet, ikke monopol, skal avgjøre om en høyere utdanningsinstitusjon kan tilby et studieprogram eller ikke.
- Oppheve gradsforskriften slik at institusjonene i større grad får bestemme hvilke studier de vil tilby, innenfor strenge krav til kvalitet.
- Sikre NOKUT gode rammer for å gjennomføre kvalitetstilsyn.
- Opprette medisintidanning ved Universitetet i Stavanger ved at man tilbyr de 3 siste årene av utdanningen her, med sikte på å opprette en 6-årig profesjonsutdanning.

Et åpent universitet

Universitetet i Stavanger skal være en nyskapende, samarbeidsorientert, internasjonal og lett tilgjengelig møteplass for kritisk refleksjon, kunnskapsdeling og danning. Det skal være en målsetting for UiS å skape levende møteplasser hvor studenten er i sentrum. Dette krever fleksibilitet og valgfrihet, i alle livets faser.

Et moderne universitet skal gjennom digitalisering og innovasjon tilby studentene stor grad av valgfrihet i utdanningen. Tverrfaglighet blir stadig viktigere, og digitale verktøy skaper spennende muligheter for faglig dannelse på tvers av fagmiljøer. UiS må gripe disse mulighetene ved å tilby studentene valgfrihet i valg av emner og undervisningsformer.

Verden har samtidig blitt mindre. Ny teknologi og samarbeid har ført til en storstilt globalisering hvor avstandene mellom land og kulturer har krympet. Dette skaper store muligheter. UiS konkurrerer og utvikler seg i en internasjonal sammenheng. Fremtidens utfordringer løses globalt, og da må UiS satse mer på internasjonalisering.

Samfunnet er i omstilling både lokalt og globalt. Nye næringer vokser frem og etterspørselen etter arbeidskraft for det grønne skiftet blir større. Som Norges energihovedstad blir det viktig for Universitetet i Stavanger å tilby relevante utdanninger for fremtidens arbeidsliv. Vi har et stort behov for flere fagarbeidere. Samtidig etterlyser næringslivet mer kompetanse. UiS må

derfor gå i front for å fremme fagbrev og fagkompetanse høyere, og sørge for å ha et attraktivt studietilbud tilpasset fremtidens behov.

Nyskapende utdanningsløsninger og læring hele livet

Verden har utviklet seg kraftig siden dagens universiteter ble etablert. Det er større krav til tverrfaglig kompetanse, og det er nødvendig for Universitet i Stavanger å tilrettelegge for dette. Disse kompetansemangler er spesielt relevante innenfor språk, økonomi og digital kunnskap, og er problematiske både i arbeidslivet og blant studentene. Selv om manglene er synlig, er det fortsatt få muligheter på universitet til å tilegne seg slik kunnskap.

Åpne emner er en god måte å tilby kompetanseheving på tvers av studieretning. Dette kan gi alle muligheten til å tilegne seg kunnskap som kan hjelpe forståelse på tvers av fagfelt, eller føre til bedre metoder innenfor hoved fagfeltet til studenten. Åpne emner kan ikke være det eneste tilbudet, og kursing bør også etableres. Etter godkjent kurs skal det foreligge kursbevis som kan vise til kunnskapen studenten har tilegnet seg.

Digitale verktøy skaper store mulighet for fleksibilitet, tilgjengelighet og studentmedvirkning i studiene. Gjennom streaming av forelesninger kan studentene i større grad tilpasse sin egen hverdag og livssituasjon. Digitalisering skaper også muligheten for studiesteder i hele landet, og er i tråd med målsetting om desentraliserte utdanningsinstitusjoner. Vi skal ikke gå bort fra fysiske forelesninger, men heller videreutvikle formidlingsformen gjennom mulighetene digitaliseringen gir oss. UiS må gripe de mulighetene digitaliseringen gir oss, uten at vi mister de fysiske samlingspunktene.

Læring for livet er et satsningsområde for Universitetet i Stavanger, og dette må utvides for å fylle alle krav samfunnet har til kunnskap. En videre utvikling av etter- og videreutdanning kan være med på å tilfredsstille arbeidsmarkedets behov for ny og oppdatert kunnskap. Ved å tilby personer som allerede er i arbeid muligheten til å fylle på sin kunnskap for å utføre jobben sin på best mulig måte, bør det derfor være et strategisk satsingspunkt å kunne tilby personer som allerede er i jobb gode og faglig forankrede etter- og videreutdanningstilbud.

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- Nærmest alle studieprogrammer trenger et økt fokus på IKT og programmering.
- Det bør satses på digitalisering og bruk av lyd og videoforelesninger og -opptak som et tillegg til fysisk undervisning.
- Universiteter og høyskoler bør samarbeide mer om å tilby fremragende undervisning.
- Utdanningsinstitusjonene bør legge til rette for at studentene skal kunne ta ekstra emner.
- Universiteter og høyskoler bør i større grad tilby norskkurs og kurs i akademisk engelsk før og under studiene til de som trenger det.
- Forelesningen må videreutvikles, blant annet gjennom digitalisering som kan frigjøre ressurser til mer studentaktiv undervisning.
- Økt tilgjengeliggjøring av undervisningen.
- Flere emner burde tilbys som åpne emner.

Internasjonalisering

Internasjonalt samarbeid er grunnsteinen til det moderne samfunnet. Kunnskap blir delt på tvers av landegrenser og språk som aldri før, og UiS har et ansvar i kunnskapsutveksling, og internasjonalisering som en utdanningsinstitusjon.

Internasjonalisering kan ha store påvirkninger på utdanningskvaliteten. Studietilbudene burde være slik at det fremste fagspråket blir brukt i studiene, så sant dette ikke negativt påvirker fremtidig arbeidslivsrelevans. Det bør og etterstrebes og kun benytte et språk i undervisning og pensum både på studie- og evnenivå, slik at elever er mer komfortable med fagbegrep og pensum. Hvis engelsk da er det fremste fagspråket burde studiene kunne holdes hovedsakelig på engelsk.

Utteksling er et viktig verktøy i kompetanse-, og erfaringsutveksling. Dermed må tiltak iverksettes for å realisere ambisjonsnivået for utveksling. UiS har et overordnet ansvar for tilretteleggelse for utveksling og å stimulere til studenters mobilitet. UiS har også ansvar for å gjøre UiS til en attraktiv institusjon for internasjonale studenter å komme på utveksling til. Både på bachelor- og masternivå.

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- Aktiv avmelding for utveksling bør implementeres med forhåndsgodkjente studietilbud.
- Studentene må få mer støtte til å finne og realisere utvekslingsmuligheter.
- Studieprogrammene må ha pensum og innhold i undervisningen på det høyeste internasjonale nivået.
- Norge burde tilpasse oppholdstillatelser og tilsvarende med sikte på å beholde attraktiv kompetanse fra utenlandske gradsstudenter.
- Muligheten for sommerskole ved universitetet, eller andre Europeiske universiteter, bør utredes.
- Utenlandske forelesere bør ikke pålegges å forelese på norsk.

Y-veien

Det har vært et stadig større fokus på yrkesfaglig utdanning i videregående, og Norge som nasjon trenger all den arbeidskraft vi kan få. Det er mange som studerer yrkesfaglig som kan tenke seg å bruke den praktiske kunnskapen de opparbeider seg til å studere videre på universitet og høyskoler, og dette må Universitetet i Stavanger som institusjon legge til rette for. Det er flere måter å legge til rette for dette, blant annet ved at man innfører Y-veien bachelorgrader på de studiene det er mulighet for det. Disse studiene fordeler seg over flere fakulteter, blant annet Samfunnsvitenskapelig fakultet, Teknisk-Naturvitenskapelig fakultet og Helsevitenskapelig fakultet. Det må så klart legges til rette for at de oppnår den kunnskapen som forventes, derfor må fakultetene involveres i stor grad i planleggingen av disse studiene for å sikre at studentene som begynner på disse studiene får den kunnskapen som trengs til å klare å gjennomføre studiene.

Det finnes flere institusjoner som har diverse studier som er y-veien rettet, for eksempel på Høgskolen i Østfold, der de har flere ingeniør grader der studentene på disse linjene har som et felles utgangspunkt fagbrev innenfor et relevant område for den aktuelle graden.

Som et universitet skal vi legge til rette for at man skal kunne søke opptak på flere grunnlag, og ikke bare med generell studiekompetanse med eventuelle tilleggs poeng. At man som student har et fagbrev i bunnen, kan være med å gi en mer praktisk tilnærming til hvordan man løser en problemstilling.

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- Man skal se på muligheten til å ha y-veien studier ved alle mulige utdanningsprogram.
- I søknadsprosessen til høyere utdanning bør fagbrev og tilsvarende kompetanse vektes høyere.
- Universitetet i Stavanger anerkjenner den faktiske og praktiske kompetansen som fagbrev bringer med seg inn i studiene.

Kvalitet i studiene

For at et universitet skal kunne driftes på best mulig måte er kvalitetsarbeid svært viktig. Kvaliteten på emner, studieprogram og universitetet som helhet må opprettholdes, både for studentenes beste og for at universitetet kan utdanne studenter som faktisk har den kompetansen som er nødvendig i arbeidslivet. Kvaliteten på studiene kan sikres på ulike måter, men spesielt viktig er studentmedvirkning, kriterier for ansettelse av vitenskapelige ansatte og vektning av forskningskompetanse kontra pedagogisk kompetanse. UiS skal ha et kvalitetssystem som oppfyller kravene til NOKUT og som setter studenten først, slik som alle universiteter til enhver tid må.

Studentmedvirkning i kvalitetsarbeid

I kvalitetssystemet for utdanning presiseres det at “studentenes engasjement og medvirkning er særskilt viktig for kvalitetsutvikling”. Dette krever en **sterk kultur** for studentmedvirkning. Studentmedvirkning er viktig for at studentene blir hørt i alle saker. De ansatte ved universitetet klarer ikke å få med seg alt som skjer i fra et studentperspektiv. For å skaffe studenter som vil bidra til å forberede kvalitetsarbeidet må kvalitetssystemet legge til rette for enklere rekruttering av studenter til ulike vervene.

For å vise studentene at denne rollen er viktig for UiS og medstudenter må det opprettes en rollebeskrivelse som viser at studentene faktisk er en del av kvalitetsarbeidet, fordi de fleste ønsker ikke å søke seg opp til et verv de ikke vet hva går ut på. Studenter må inkluderes i kvalitetsarbeidet som gjøres i lys av deres tilbakemeldinger. Studentråd skal opprettes som vil fungere som en toveiskommunikasjon mellom studenter og ansatte.

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- Studenter må ha en aktiv rolle i kvalitetsarbeidet som utføres ved UiS.
- Det skal være rollebeskrivelser over verv som studenter kan innta.
- Studenter må få innsyn i kvalitetsarbeid som gjøres som følge av deres tilbakemeldinger.
- Det skal opprettes studentråd ved alle fakulteter ved UiS der studenter med tillitsverv får en plass, samt representanter fra fakultetet kan ha møterett

Pedagogisk kompetanse hos faglig ansatte

Forskning er viktig for UiS, men det pedagogiske er også noe man må huske på å prioritere. Studenter skal oppleve et godt utbytte av forelesningene de har. Dette er viktig for studentvelferd, dannelse og kompetanse. Samtidig har det vært en trend at forskning blir prioritert over utdanning. Derfor trenger UiS å jobbe for en større prioritering av pedagogikk.

Samtidig så er det viktig at man innser nytten av nye IKT-løsninger som kan benyttes i forelesning/formidling til studenter. Derfor bør man fokusere mer på digital didaktisk støtte til vitenskapelige ansatte.

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- Det skal være et mer omfattende pedagogikk-kurs for faglig ansatte.
- I ansettelse av forelesere burde pedagogikk prioriteres i større grad.
- Det digitale didaktiske tilbudet til vitenskapelige ansatte videreutvikles

Forskning kan ikke gå på bekostning av formidling

Forskning er å undersøke noe ved hjelp av vitenskapelig metode som vil skape et innovativt, åpent og nytenkende samfunn. Det er nødvendig for å kunne se forskjellige sider av samme sak, og ikke minst for å la folk analysere og drive med det som interesserer dem. Forskning er viktig for at Universitetet skal få anerkjennelsen som et internasjonalt universitet og ikke minst trekke ansatte fra andre universiteter til Stavanger. Gjennom forskning kan universitetet gjøre Stavanger om til en mer større akademisk by enn det den er i dag.

Når vitenskapelig ansatte blir ansatt ved Universitetet i Stavanger må deres fokus på forskning ikke gå på bekostning av formidling. De må ha nødvendig pedagogisk erfaring for å kunne formidle informasjon på en forståelig måte til studentene. Det er bedre at en vitenskapelig ansatt er god til å formidle, og heller kan lære seg hvordan å forske gjennom universitetets kurs og erfaring fra kollegaer.

Studentparlamentet ved Universitetet i Stavanger mener at:

- Det gjennom forskningspoeng fremdeles skal lønne seg for vitenskapelig ansatte å drive med forskning.
- Undervisning skal i større grad sidestilles med forskning, og man skal utrede muligheten for et poengsystem som videre sidestiller undervisning og forskning.
- Ansattes forskning i større grad skal fremmes i undervisningen, og aktivt brukes som pensum.